

Sun valinta

Arjen rahankäyttöön liittyviä harjoituksia nuorille
Rahaviikko 2026 – materiaalin on tuottanut POP Pankki

Valinta on sinun!

- Teemme satoja valintoja joka päivä. Valintoihin vaikuttaa monet asiat, kuten
 - meidän erilaiset tarpeemme
 - rahatilanne
 - tuotteiden ja palvelujen saatavuus (esim. ollaanko kaupassa vai kotona)
 - arvomme
- Seuraavilla kalvoilla on valintatilanteita – mikä on sinun valintasi ja miksi?
- Pohtikaa ryhmässä, mitkä asiat vaikuttavat valintoihinne?
- Esityksen hinnat ovat viitteellisiä, osa kuvista on tehty tekoälyllä.

**Mikä on
sinun valintasi?**

Liikkuminen: minkä valitsisit ja miksi?

Tässä on hiukan lisätietoa vaihtoehtoista, muuttuisiko valintasi? Miksi?

Pyörä

- Ei tarvitse ajokorttia
- Vakuutus: pyörä sisältyy kotivakuutukseen

Moottoripyörä:

- Mopokortti: 200-450 euroa
- Bensankulutus n. 4 l /100 km
- Vakuutus: 100-400 €/vuosi

Koppimönkkäri

- T-kortti: 100-200 euroa
- Polttoaineenkulutus: 4-8 l/100 km
- Vakuutus: 100-400 € vuosi

Iltapäivän piristys: minkä valitsisit ja miksi?

Paljonko rahaa menee viikossa, jos ostat 3 euron tölkin viikon jokaisena koulupäivänä?

Mitä muuta tekisit 60* eurolla kuukaudessa?

*** 60 e = 20 koulupäivää kuussa x 3 euroa**

Minkä paidan valitsisit ja miksi?

**Voiko rahan
käyttöä
suunnitella?
Miten?**

Mainittiinko keskusteluissanne esim. nämä keinot?

- Tilin tarkistaminen säännöllisin väliajoin ja hankintojen miettiminen etukäteen
- Käyttämällä esimerkiksi ns. kahden tilin taktikkaa (esim. käyttötili ja säästötili)
- Pankin tarjoaman budjetointityökalun käyttö esim. mobiilipankissa
- Excelin käyttö
- Takuusäätiön tarjoama maksuton Penno-työkalu (penno.fi/instructions)

**Nuoren
pankkiasiointiin
liittyvät
oikeudet**

Nuoren pankkiasiointiin liittyvät oikeudet

15-17-vuotias

- on rajoitetusti oikeutettu tekemään sopimuksia, esim. **työsopimus**.
- on oikeutettu **avaamaan pankkitilin itse ansaituille rahoille**. Omiksi tuloiksi katsotaan esimerkiksi kesätyötulot. Huoltajat määräävät edelleen nuoren muista varoista, esim. lahjat. Edunvalvojiilla kuten vanhemmilla ei ole oikeutta käyttää nuoren omia tulojaan varten avaamaa tiliä ilman tämän suostumusta.
- verkkopankkitunnuksilla voi tunnistautua erilaisiin vahvaa tunnistautumista vaativiin palveluihin kuten OmaVeron ja kanta.fi (Kela).
- on oikeutettu saamaan esim. POP Pankissa **Debit Online -maksukortin ja tietyissä tapauksissa tunnuksot verkkopankkiin** (huoltajan/huoltajien lupa tarvitaan).
- voi liittää maksukortin Applen Lompakkoon tai Google Wallet -palveluun.
- voi tehdä ilman huoltajan suostumusta tavanomaisia ja merkitykseltään vähäisiä ostoksia, mutta esim. lemmikkieläimiä tai ulkomaanmatkaa **ei voi** hankkia ilman huoltajan lupaa.
- **ei voi** ostaa velaksi*.

**Alaikäinen voi ottaa opintolainaa tiettyjen ehtojen täyttyessä huoltajan suostumuksella.*

Huijaukset ja turvallinen pankkiasiointi

Varo huijareita!

- Verkkohuijauksia tapahtuu koko ajan. Huijaukset ovat rikollista toimintaa.
- Huijauskeinoja on erilaisia, esimerkiksi nuoria voidaan huijata:
 - väärennetyillä verkkokaupoilla tai tarjouksilla
 - henkilö- ja/tai pankkitietojen kalastelemisella
 - Kalastelu voi tapahtua esim. arvonnoilla tai muka pankin tai esimerkiksi Kelan nimissä lähetetyillä väärennetyillä viesteillä.
 - Rikollisen tavoitteena on saada verkkopankkitunnuksesi, jotta hän pääsee tyhjentämään tilisi.

- ✓ Älä lataa mitä tahansa sovelluksia laitteillesi.
- ✓ Käytä näytön lukitusta. Pidä laitteiden päivitykset ajantasalla.
- ✓ Lue saamasi viestit huolella.
- ✓ Liian hyvä tarjous on usein huijaus.

Muulitoiminta on rikos

- Muulitoiminnan on nähty yleistyvän nuorten keskuudessa viime vuosien aikana.
- Tärkeä ehkäisykeino on tunnistaa mitä on muulitoiminta.
- Muulina toimimisella tarkoitetaan sitä, että rikollinen pyytää tallettamaan tietyn summan rahaa tilillesi ja maksamaan sen rikollisen osoittamalle taholle tietyn ajan jälkeen. Tallettajalle voidaan tarjota tästä hyvästä tietty palkkio.
- Rahamuulauksesta on mahdollista saada raskaat rikossyytteet.
- Lisäksi rahanpesutuomio saattaa sulkea pois monia työtehtäviä tulevaisuudessa, mitä ei välttämättä tule ajatelleeksi.

DIGITODAY

Jopa 15-vuotiaita värvätään nyt tällaiseen rikokseen: "Luottotiedot ovat todennäköisesti menneyttä"

Rikosseuraukset voivat olla raskaat.

18.9.2025 <https://www.is.fi/digitoday/art-2000011502409.html>

Mitä tehdä jos tulee huijatuksi?

- 1) Ota heti yhteys pankkiisi tai palveluaikojen ulkopuolella sulkupalveluun 020 333 (päivystää ympäri vuorokauden).
 - 2) Säilytä kaikki saamasi viestit ja selaimen lokitiedot.
 - 3) Selvitysvaihe pankin kanssa:
 - ✓ Kartoitetaan mitä on tapahtunut, esim. miten huijaaja on mahdollisesti saanut tunnukset haltuunsa
 - ✓ Maksun oikaisupyynnön tekeminen **mahdollisimman pian** parantaa mahdollisuuksia maksun palautumisesta, mutta se ei koskaan takaa maksun palautumista. **HUOM!** Tämä vaihe voi viedä useamman kuukauden.
- **Pankki suosittelee rikosilmoituksen tekemistä**, koska huijaus on aina rikos. Lisäksi ilmoitusta voidaan tarvita oikaisupyynnön liitteeksi.
 - Saat uudet verkkopankkitunnukset pankilta.

**Finanssiala
tulevaisuuden
työnantajana**

Finanssiala tulevaisuuden työpaikkana

- Finanssialalla on paljon erilaisia työtehtäviä mm. niin pankeissa kuin vakuutusyhtiöissä.
- Pankkiin voi hakea esim. kesätöihin 18-vuotiaana; mm. asiakaspalvelutehtävät ovat hyvä ponnahduslauta alalle.
- Pankin työtehtävissä tarvittavia ominaisuuksia:
 - Tykkäät tehdä töitä asiakkaiden ja kollegoiden kanssa
 - Olet tarkka mm. tekstien ja numeroiden kanssa
 - Opastuksen lisäksi haet itse aktiivisesti tietoa mm. erilaisista ohjeista
 - Numeroiden ymmärtämisestä on hyötyä, mutta tämän voi myös oppia työssä

**Merkityksellisiä ja
turvallisia valintoja!**